

ÇALIŞMAYA HER ZAMANKİNDEN DAHA FAZLA İHTİYACIMIZ VAR

Dünyada olduğu gibi Türkiye'nin yakın çevresindeki olağanüstü değişimler baş döndürücü bir hızla sürmektedir. Rusya, yakın bir zamana dek güçlü bir aktörken son bir ayda görünürde Ukrayna krizine odaklanması yüzünden bölgeden çekildi. İran da Rusya gibi bir anda Suriye'den çekilerek yeni bir ülke inşasına zemin hazırladı. Bölge ülkelerinden İsrail hariç herkes ya durdu ya da geri adım atmış olarak yeni Suriye'nin yaklaşık bir haftada kurulmasını sağladı. Yıllarca her şeye rağmen güçlü yapısını koruyan Beşşar Esad bir anda kaybolup gitti. Öncesinde Golan Tepeleri'ni ilhak ettiğini dünyaya duyuran İsrail, ilerleyerek başkent Şam'ı bombalamayı sürdürdü. Adı pek bilinmeyen bir lider yine aynı hızla ortaya çıktı. İlk başlarda Golani olarak adlandırılan bu yeni kahraman, henüz Golan Tepeleri ile ilgili herhangi bir şey demedi. Belki de Golan tabirinin perdelenmesi için Ahmed Hüseyin eş-Şara olarak adlandırıldığı gibi Amerika'nın başına koyduğu 10 milyon dolarlık ödül de kaldırıldı. Böylece dünyanın kısa sürede tanıyacağı bir lider konumuna gelmiş oldu. El-Kaide'nin kolu olan El-Nusra'da başlayan savaşçılığının sonunda bu noktaya gelmesini sorgulayan da pek olmadı. Onun savaşçılığıyla devlet adamlığı arasında geçen yaklaşık on günün sonunda Türkiye Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanı ile Şam'da sıcak görüntüler vermesi Türkiye'de kafaları iyice karıştırdı.

Osmanlı zamanında ülkenin en gözde beldelerinden sayılan ve huzurun, güzelliğin yeri kabul edilen Suriye, Türkiye'yi de pek çok yönüyle ilgilendirmektedir. Sınırdış bir ülke olarak gerek her iki taraftaki parçalanamaz akrabalık bağları gerek tarihî kültürel ortak noktalar olarak gerekse şu anda ülkedeki milyonlarca Suriyelinin bulunması nedenleriyle Suriye'de olan her hareketlilik, Türkiye'nin iç işleri kadar önemlidir. Türkiye'nin her gelişmenin içinde ve aktif olması gereken bir durumda bulunduğu konum bir yana pek çok şehrinin demografik yapısını feda ettiği Suriyelilerin ülkelerine dönme süreçleri de büyük bir sorun olarak beklemektedir. Sırf bu yüzden yıllarca gözden çıkardığımız maddî manevî değerler göz önüne alındığında yaşanan kayıplar ortaya çıkacaktır. Bu kayıpların telafisi için değilse de gerek sınır güvenliği gerek komşuluk ve akrabalık ilişkileri için istikrarlı bir Suriye'nin geleceği Türkiye'nin en hayati ihtiyacı gibi görünmektedir.

Türkiye'nin içindeki ya da dışındaki popülist ifadeler ise bu sürecin en zorlu kısmını oluşturmaktadır. Suriye'nin bir kısmının İsrail'in yaptığı gibi Türkiye'ye ilhak edilmesi, bazı şehirlere Türk plakaların verilmesi, İsrail'in Suriye'yi alarak Türkiye sınırlarına dayanması, Türkiye'deki Suriyelilerin memleketlerine gitmeyerek değişmiş olan demografik yapıya binaen gelecekte Suriye adına toprak talebinde bulunmaları, devlet aklıyla çelişen önemli huzursuzluk

ve gerginlik dedikodularıdır. Ancak bunların tamamının her şeyiyle söylenti olduğunu bilmek bile bu söylentinin doğuracağı psikolojik etkiyi ortadan kaldırmaz.

Türkiye'nin içinde herhangi bir gerginliğin tırmanarak bir ulusa karşı toptancı bir zihniyetle yabancı düşmanlığı, mülteci karşıtlığı, nefret söylemi gibi insanlık suçlarına doğru giden ve toplumun dokusuna zarar veren eylem ve söylemlerin önü alınmazsa korkutucu sonuçlar olabilir. Tarih boyunca insanlığı bağrına basan Anadolu toprakları etrafındaki kara parçaları gibi huzursuzlukla anılmaya başlayabilir. Geçmişte İspanya'dan Çin'e kadar mazlum sığınmacıları bağrına basan Anadolu, dinginliğin, doğurganlığın, bereketin temsilcisi olarak bilinmiştir. Etrafındaki çatışmaları dindirecek olgunluğa sahip Anadolu'nun bu rolü üstlenecek tarihi ve kültürel birikimi vardır. Ancak bilinmelidir ki toplumsal refleksler kitleleri her zaman iyiye ve güzele yönlendirmeyebilir. Bu konuda devletten aydına, halktan sığınmacılara dek herkese önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerin birincisi, Anadolu'da herkesin nefret söyleminden uzaklaşıp önce Anadolu'yu sonra da etrafını şenlendirme çabasında olarak çalışmasıdır. Anadolu'daki herhangi bir kargaşa dünyada kimseye huzur getirmeyecektir. Bunun bilinciyle herkesin, insan ve doğa odaklı olarak her zamankinden daha çok çalışması gerekmektedir.

Hatem Türk

22.12.2024